

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER

Świat profesjonalnej wiedzy

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 2 luty 2013

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

- Na projekty środowiskowe będzie mniej dotacji, a więcej pożyczek...1
- Podsumowanie Programu Infrastruktura i Środowisko w 2012 roku2

■ Porady prawne

- Kara za samowolne usunięcie drzewa zagrażającego bezpieczeństwu3

■ Temat numeru

- Zasady udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW6

■ Finanse

- Nabór wniosków do ECO-INNOVERA7
- Dotacje na niskoemisyjny transport miejski10
- SOWA - dotacje na energooszczędne oświetlenie uliczne12
- Rusza I konkurs w ramach Programu Gekon - Generator Koncepcji Ekologicznych14
- Planowane nabory wniosków na rok 201315

§ Aktualności

Na projekty środowiskowe będzie mniej dotacji, a więcej pożyczek

Zgodnie z zaleceniami resortu środowiska do 2016 roku NFOŚiGW ma udzielać zaledwie 35 proc. dotacji ze wsparcia z UE, reszta pieniędzy będzie dostępna w postaci pożyczek. Natomiast uproszczone zostaną procedury.

W roku 2016 ma być 65 proc. pożyczek w stosunku do 35 proc. dotacji. Natomiast w roku 2020 ten procent ma być jeszcze wyższy. Zgodnie ze wskazówkami przedstawionymi przez Ministerstwo pożyczki powinny być udzielane w systemie rewolwingowym (odnawialnym) w taki sposób, żeby tymi samymi pieniędzmi finansować większą liczbę projektów.

7 mld zł ma przepłynąć w tym roku przez Fundusz, z czego połowa pochodzi z UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Małgorzata Skucha, prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podkreśla, że ze względu na trudną sytuację samorządów, chcą wpro-

wadzać takie rozwiązania, które nie będą zaburzały planów inwestycyjnych samorządów i nie będą obciążały ich budżetów np. poprzez system ESCO, czyli finansowanie przez stronę trzecią.

Elektroniczny obieg dokumentacji

Elektroniczny obieg dokumentacji powinien zacząć funkcjonować od marca. Konkursy będą ogłaszać w wersji elektronicznej, poprzez system informatyczny, tak żeby beneficjenci mogli składać wnioski w wersji elektronicznej, które będą później przetwarzane w Funduszu. To jeden ze sposobów na zwiększenie efektywności funduszu.

Uproszczenie procedur

Dla NFOŚiGW pierwszy kwartał to czas na uproszczenie procedur, przebudowanie całych procesów i struktury organizacyjnej tak, aby te pie-

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością przekazuję w Państwa ręce lutowy numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

W dziale *Aktualności* informujemy o zmianach w przyznawaniu środków z UE przez NFOŚiGW. Ma być więcej pożyczek niż dotacji, ale uproszczeniu mają ulec procedury.

Z artykułu zamieszczonego w *Poradach prawnych* dowiedzą się Państwo, jaka kara grozi za samowolne usunięcie drzewa zagrażającego bezpieczeństwu.

Tematem numeru są zasady udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW, które zgodnie z Uchwałą RN Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 18 lutego 2012 r. zostały zmodyfikowane.

W dziale *Finanse* informujemy m.in. o nowych programach NFOŚiGW

– GAZELA i SOWA, a także o naborze wniosków w ramach Programu Gekon.

Zachęcam do zapoznania się z pozostałymi artykułami. Wierzę, że informacje zawarte w tym numerze spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Anna Podgórska
Anna Podgórska

Redaktor odpowiedzialny
e-mail: podgorska@dashofer.pl
tel. (22) 559 36 43

niądze szybciej trafiały do beneficjentów i na rynek.

Przegląd procedur ma zostać zakończony do końca marca. Ma to na celu

stworzenie instytucji przyjaznej beneficjentom. Procedury i struktura mają być dopracowane do strategii, do wymogów otoczenia i do tego, aby przyjaźniej i szybciej obsługiwać

beneficjentów. Dodatkowo każda złotówka musi dawać większy efekt ekologiczny niż do tej pory. ■

Redakcja

§ Aktualności

Podsumowanie Programu Infrastruktura i Środowisko w 2012 roku

Spośród 1540 inwestycji współfinansowanych z Programu Infrastruktura i Środowisko do końca 2012 r. prawie 500 zostało już zakończonych. W zdecydowanej większości są to przedsięwzięcia z sektorów: zdrowia i środowiska. Ponad połowa kosztów ich realizacji została pokryta z Funduszy Europejskich.

W sumie 98,5 mld zł rozdysponowano do końca zeszłego roku w ramach umów przyznających beneficjentom wsparcie unijne. Stanowi to blisko 85 proc. wszystkich środków

unijnych dostępnych w Programie Infrastruktura i Środowisko. W porównaniu do 2011 roku, ilość umów zatwierdzonych do realizacji wzrosła o 22,8 p.p., a ich wartość o 22,5 p.p. Najwięcej umów podpisano w sektorach środowiska (106), transportu (58) i energetyki (51).

✓ WAŻNE!

W sektorze Środowisko do 2012 roku oddanych zostało 176 projektów, natomiast w 2012 roku oddano 80 projektów.

Przyznane dofinansowanie dla inwestycji w ramach środowiska (wspartymi również dodatkowymi funduszami w 2012 r.) osiągnęło wysoki poziom – 89,8 proc.

Gospodarka wodno-ściekowa

Dla priorytetu dotyczącego gospodarki wodno-ściekowej zawarto dotychczas 216 umów o dofinansowanie na łączną kwotę środków z UE ponad 11,3 mld zł, co w ok. 88 proc. wykorzystuje dostępną alokację.

Masz pytanie do naszych ekspertów?
Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?
Napisz do Redakcji! e-mail: podgorska@dashofer.pl

NASI STALI EKSPERCI:

dr Michał Kuliński, adwokat. Wspólnik w kancelarii Battara Bartoszek Kuliński BBK. Studiował na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPIA UW oraz Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

Anna Wojniak-Bieńko, uprawniony weryfikator rocznych raportów emisji gazów cieplarnianych w firmie TUV Rheinland Polska Sp. z o.o. w zakresie działalności energetycznej, hutnictwa żelaza i stali oraz przemysłu mineralnego, wieloletni pracownik sektora energetycznego, właścicielka firmy doradczej, odpowiedzialna za współpracę i doradztwo firmom w zakresie ochrony środowiska i energetyki.

Małgorzata Nowak, biotechnolog. Absolwentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Ukończyła kurs: Badania rynkowe, organizowany na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Zajmuje się tematyką ochrony środowiska, zrównoważonym rozwojem, programami Unii Europejskiej, innowacjami i przedsiębiorczością w ochronie środowiska.

Robert Barański od kilkunastu lat zajmuje się aktywnie planowaniem i realizacją projektów społecznych i inwestycyjnych, a także pozyskiwaniem funduszy na tego typu inicjatywy. Jest autorem wielu publikacji dotyczących finansowania bezzwrotnego przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska oraz uwarunkowań prawnych i organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem i aktywnością firm, instytucji i organizacji w kraju i na terenie UE.

Gospodarka odpadami

Kontraktacja w gospodarce odpadami przekroczyła w 2012 r. 90 proc. Warto zwrócić uwagę na postęp w działaniu dotyczącym brzegów morskich i rekultywacji obszarów zdegradowanych, gdzie poziom rozdysponowania środków dla beneficjentów w porównaniu z rokiem 2011 wzrósł o przeszło 40%. Ponadto w ubiegłym roku Komisja Europejska zaakceptowała pierwszy duży projekt z zakresu termicznego przekształcania odpadów: Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie.

Ochrona przeciwpowodziowa

W 2012 r. zakończono ocenę wszystkich projektów dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, dzięki czemu rozdysponowano prawie całą dostępną kwotę w tym obszarze, a poziom podpisanych w minionym roku umów zwiększył się ponad dwukrotnie (z 41 do 97 proc.) Ponadto został zakończony

jeden z trzech projektów ochrony wód Zatoki Gdańskiej, realizowany przez Miasto Gdańsk pn. Ochrona wód Zatoki Gdańskiej. Dzięki tej inwestycji redukcji ulegnie ilość zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych do morza.

Pozostałe działania

W przypadku działań dotyczących ochrony przyrody i kształtowania postaw ekologicznych oraz dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska poziom przyznanych beneficjentom środków wynosił na koniec 2012 r. odpowiednio około 90% i 84%.

Plany na 2013 rok

W tym roku planowane jest podpisanie umów na całą kwotę przydzieloną na sektor środowiska, czyli blisko 21 miliardów złotych. Ten rok będzie także istotny dla projektów dużych (powyżej 50 mln euro), gdyż prawie wszystkie trafią do oceny KE.

W połowie 2012 r. w wyniku rozstrzygniętych przetargów w projektach pojawiły się oszczędności. Dlatego w I kwartale tego roku zostanie przeprowadzony kolejny nabór wniosków o dofinansowanie w działaniu 1.1 POIiŚ. Od 21 stycznia do 25 lutego 2013 r. można składać wnioski o dofinansowanie dla działania 2.2 POIiŚ Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

W lutym 2013 r. planowane jest podpisanie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym w pionierskim projekcie POIiŚ „System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania”. Będzie to kluczowy rok dla tej inwestycji, która jest jedną z pierwszych w Europie inwestycji PPP współfinansowanych z funduszy europejskich. Dotacja z Funduszy Europejskich w ramach POIiŚ wyniesie do 352 mln zł. Budowa zakładu powinna zakończyć się do końca 2015 r. ■

Redakcja **Porady prawne****Kara za samowolne usunięcie drzewa zagrażającego bezpieczeństwu**

Właściciel nieruchomości nie może samodzielnie oceniać, czy dane drzewo zagraża bezpieczeństwu, co dawałoby prawo do jego samodzielnego usunięcia, tj. bez uzyskiwania niezbędnego zezwolenia – tak orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 14 września 2012 r. (sygn. akt II SA/Łd 406/12). Według wyroku WSA złamanie się drzewa może uzasadniać wniosek o wydanie zezwolenia na jego usunięcie, ale nie może być podstawą do usunięcia takiego drzewa bez zezwolenia.

W sprawie przyczyną usunięcia drzewa przez gminę było zagrożenie zniszczenia budynku przez koronę drzewa, bowiem konary zostały połamane przez wiatr i wisiały nad tarasem i dachem, co groziło katastrofą

budowlaną i wymagało natychmiastowego wycięcia.

Urząd gminy nie uzyskał zgody na usunięcie spornego drzewa. Przyczyną takiego postępowania, według oświadczenia strony, był przede wszystkim stan zagrożenia i konieczność niezwłocznego usunięcia drzewa. W konsekwencji starota uznał, iż w przedmiotowej sprawie nastąpiło usunięcie drzewa z nieruchomości gminnych, przez ich właściciela, bez wymaganego prawem zezwolenia, co musiało skutkować naliczeniem administracyjnej kary pieniężnej.

Gmina, odwołując się od decyzji o nałożeniu kary, twierdziła, że z analizy przepisów wskazanej ustawy o ochronie przyrody (art. 83 i 86) należy wywieść, że ma ona zasto-

sowanie do drzew rosnących, zaś sporne drzewo stanowiło wiatrołom, tj. drzewo złamane w połowie wysokości w wyniku wichury. Część odłamanej korony leżała na dachu budynku, a pozostała część zwisała nad budynkiem.

W ocenie gminy opisana sytuacja wymagała natychmiastowej interwencji, gdyż zagrażała życiu i zdrowiu ludzi oraz bezpieczeństwu mienia, zatem nie było podstaw, aby dokonana wycinka została zakwalifikowana, jako usunięcie rosnącego drzewa, a konsekwencji brak było podstaw do uznania, że gmina usunęła drzewo bez zezwolenia w rozumieniu art. 83 ustawy, a tym samym do nałożenia kary.

Jednak WSA ostatecznie oddalił skargę gminy.

Istota kar pieniężnych

WSA uzasadnienie swojego stanowiska oparł na istocie różnicy między opłatą a karą administracyjną. WSA w wyroku wyjaśnił, powołując się na orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego – wyrok z dnia 15 stycznia 2007 r. w sprawie o sygn. akt P 19/06 (OTK-A 2007/1/2), który stwierdził, że kary orzekane przez sądy wykazują podobieństwo do kar pieniężnych nakładanych przez organy administracji, jednak ich istota tkwi w odmiennych funkcjach, które spełniają obie formy represji państwa.

Karą administracyjną nie jest bowiem odpłata za popełniony czyn, lecz stanowi środek przymusu, służący zapewnieniu realizacji wykonawczo zarządzających zadań administracji. Kara pieniężna wiąże się z niewypełnieniem wymogów formalnych, ważnych z punktu widzenia właściwego funkcjonowania życia społecznego. Depenalizacja, jako ograniczenie stosowania środków karnych w razie niewypełnienia tych wymogów formalnych, zasługuje na aprobatę, co nie oznacza, że nieprzestrzeganie obowiązków przewidzianych w ustawie może pozostać bez reakcji ze strony państwa.

Należy przy tym uznać – co wielokrotnie podkreślał Trybunał Konstytucyjny – administracyjną karę pieniężną za środek zdecydowanie mniej dolegliwy niż kara wymierzona przez sąd w wyniku skazania sprawy w procesie karnym, zwłaszcza w zakresie skutków prawnych skazania. Istotą kary administracyjnej jest przymuszenie do respektowania nakazów i zakazów.

Proces wymierzania kar pieniężnych należy zatem postrzegać w kontekście stosowania instrumentów władztwa administracyjnego. Kara ta nie jest konsekwencją dopuszczenia się czynu zabronionego, ale skutkiem zaistnienia stanu niezgodnego z prawem. Sprawia to, że ocena stosunku sprawcy do czy-

nu nie mieści się w reżimie odpowiedzialności obiektywnej. Tak więc umocowanie organów administracji do wymierzania kary administracyjnej mieści się w ramach porządku konstytucyjnego.

Dodatkowo Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 4 lipca 2002 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt P 12/01 (OTK-A 2002/4/50), wskazał, iż ustawodawca przewidział możliwość stosowania sankcji o podobnym charakterze w różnych postępowaniach (np. w postępowaniu cywilnym, administracyjnym czy karnym). Dotyczy to np. kary pieniężnej, która może być konsekwencją orzeczenia wydanego w następstwie przeprowadzenia postępowania karnego przed sądem karnym, ale sankcja tego rodzaju może być też zastosowana w postępowaniu administracyjnym, o ile przepisy prawne taką możliwość przewidują w konsekwencji wydanej decyzji administracyjnej.

✓ WAŻNE!

Stosownie do dyspozycji zawartej w art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, na wniosek posiadacza nieruchomości.

Ponadto zgodnie z art. 88 ust. 1 pkt 2 wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia, a w myśl art. 89 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 88 ust. 1, ustala się w wysokości trzykrotnej opłaty za usunięcie drzew lub krzewów na podstawie stawek, o których mowa w art. 85 ust. 4-6 ustawy, zaś jeżeli ustalenie obwodu zniszczonego lub usuniętego bez zezwolenia drzewa jest niemożliwe, z powodu braku

kłody, obwód do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej ustala się, przyjmując najmniejszy promień pnia i pomniejszając wyliczony obwód o 10% (art. 89 ust. 3).

Natomiast przewidziana ustawą ochrona przyrody polega, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 9, na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym zadrzewień, a celem ochrony przyrody, stosownie do art. 2 ust. 2 pkt 5, jest m.in. ochrona zadrzewień, zaś zasady ochrony terenów zieleni i zadrzewień zostały zawarte w Rozdziale 4. tejże ustawy.

Podstawowa zasada ochrony zadrzewień została ujęta w art. 83 ust. 1 ustawy, w myśl którego usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia właściwego wójta, burmistrza albo prezydenta. Wobec tego usunięcie drzew zagrażających bezpieczeństwu wymaga uzyskania zezwolenia, zaś właściwy organ, kompetentny w zakresie ochrony przyrody, dokonuje oceny, czy wskazane we wniosku drzewo np. jest obumarłe, zagraża bezpieczeństwu. Posiadacz nieruchomości nie jest podmiotem uprawnionym do dokonywania tego typu ocen i decydowania o tym, czy i które drzewo należy usunąć.

Dopuszczenie takiej możliwości byłoby sprzeczne z celem ustawy, którym jest ochrona przyrody. Natomiast samowolne działanie posiadacza nieruchomości skutkuje wymierzeniem kary administracyjnej, o której mowa w art. 88 ust. 1 pkt 2 ustawy. Ustawa o ochronie przyrody nie dopuszcza, bowiem w tym zakresie, poza ściśle regulowanymi przypadkami, żadnych form samowolnego działania posiadacza nieruchomości (zob. wyrok NSA z dnia 31 stycznia 2008 roku w sprawie o sygn. akt II OSK 1970/06).

Jak stanowi art. 83 ust. 4 pkt 6 wskazanej ustawy, wniosek o wydanie zezwolenia powinien zawierać przyczynę i termin zamierzonego usunięcia drze-

wa, zatem **złamanie się drzewa czy spowodowane tym faktem zagrożenie bezpieczeństwa, podobnie jak obumarcie drzewa, może najwyżej stanowić uzasadnienie wniosku o wydanie zezwolenia na usunięcie takiego drzewa, lecz nie może usprawiedliwiać samowolnego działania osoby dokonującej wycięcia drzewa**, a więc posiadacz nieruchomości nie posiada uprawnień do samodzielnej oceny czy dane drzewo zagraża bezpieczeństwu ludzi lub mienia. Podobnie posiadacz nieruchomości nie ma uprawnień do samodzielnej oceny żywotności drzew lub krzewów i samowolnego usunięcia drzew lub krzewów, które według jego oceny są obumarłe czy nie rokują szans na przeżycie.

✓ UWAGA!

Kara administracyjna, wymierzana na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 2 ustawy jest instytucją prawną odmienną od opłaty za usunięcie drzew, o jakiej mowa w art. 84 ust. 1 tej ustawy. Opłata za usunięcie drzew lub krzewów jest naliczana w przypadku wystąpienia przez posiadacza nieruchomości o wydanie stosownego zezwolenia, tj. w przypadku zgodnego z prawem (za zgodą właściwego organu) usunięcia drzew. Natomiast kara administracyjna jest wymierzana za działanie niezgodne z prawem – samowolne usunięcie drzew. Z powyższych względów do kary administracyjnej za usunięcie drzew bez wymaganego zezwolenia nie znajduje zastosowania przepis art. 86 ust. 1 ustawy, enumeratywnie wyliczający w punktach 1-13 sytuacje, w których nie pobiera się opłat za usunięcie drzew.

W szczególności w przypadku samowolnego usunięcia drzew nie znajduje zastosowania przepis art. 86 ust. 1 pkt 4 tejże ustawy. Wprawdzie przepis ten wyraźnie stanowi, iż nie pobiera się opłat za usunięcie drzew, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach

budowlanych, jednak żaden przepis ustawy o ochronie przyrody nie przewiduje, a tym bardziej nie nakazuje stosowania przepisu art. 86 ust. 1 ustawy do kary administracyjnej, wymierzonej w przypadku samowolnego usunięcia drzew.

Przepisy art. 86 ust. 1 ustawy zwalniają z obowiązku uiszczenia opłaty, a nie z obowiązku poniesienia kary za samowolne działanie. Przepis art. 86 ust. 1 pkt 4 ustawy zwalnia zatem z opłat za usunięcie drzew, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych, lecz nie zwalnia z konieczności uzyskania zezwolenia na ich usunięcie. **Z tych przyczyn kwestia stanu drzewa (jego złamania, (obumarcia) i ewentualnego zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia przez to drzewo) może mieć znaczenie przy naliczaniu opłaty za usunięcie drzewa, ale nie przy wymierzaniu kary administracyjnej.**

Obecnie obowiązujące przepisy Ustawy o ochronie przyrody narzucają w każdej sytuacji złego stanu drzewa, nawet obumarłego, obowiązek uzyskania zezwolenia na jego wycięcie. Przypadki, w których usunięcie drzewa nie wymaga zezwolenia, wymienione są enumeratywnie w art. 83 ust. 6 ustawy i jest to jednocześnie katalog zamknięty, stanowiący listę wyjątków od zasady wprowadzającej obowiązek uzyskania zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów. W katalogu tym ustawodawca nie zawarł drzew, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie, z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości oraz tych, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych.

Tylko przypadki przewidziane w art. 83 ust. 6 omawianej ustawy stanowią katalog zamknięty, wyjątków od zasady wprowadzającej obowiązek uzyskania zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów. Przepisu tego nie można traktować w sposób rozsze-

rzający i rozciągać go na przypadki obejmujące katalog zwolnień od opłat. Stwarzanie zatem przez drzewo zagrożenia dla otoczenia nie może być traktowane jako zwolnienie od uzyskania zezwolenia na wycięcie drzewa.

Z uwagi na powyższe nie ma znaczenia, czy strona skarżąca działała w stanie wyższej konieczności, dopuszczając się czynu wycięcia drzewa. Stan wyższej konieczności, jako przesłanka negatywna do zastosowania administracyjnej kary pieniężnej, nie został zawarty w normach materialnych, regulujących wymierzenie tej kary.

Ustawa o ochronie przyrody nie zawiera przepisów o stanie wyższej konieczności, wyłączających bezprawność deliktu administracyjnego, polegającego na usunięciu drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia (zob. wyrok NSA z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II OSK 140/09, Lex nr 578180).

Nie ma potrzeby badania stanu zdrowotnego tego drzewa czy zagrożenia, jakie drzewa te niosły dla bezpieczeństwa na drodze, ponieważ, jak już wskazano, wycięcie zarówno drzew uschniętych (obumarłych), jak i stanowiących zagrożenie uzależnione jest od uprzedniego uzyskania zezwolenia. Stan zdrowotny drzewa czy zagrożenie, jakie ono stanowi dla mienia, zdrowia ludzkiego bądź życia może mieć wpływ przy udzielaniu zezwolenia na wycinkę czy przy ustalaniu opłaty.

Usunięcie drzew chorych, suchych lub takich, które stwarzają zagrożenie dla mienia, zdrowia ludzkiego bądź życia bez zezwolenia obwarowane jest taką samą karą, jak usunięcie drzew zdrowych. ■

dr Michał Kuliński

Podstawa prawna

– Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 14 września 2012 r. (sygn. akt II SA/Łd 406/12).

Temat numeru

Zasady udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW

Zgodnie z Uchwałą RN Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 18 lutego 2012 r. zasady udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW zostały zmodyfikowane.

Udzielenie dofinansowania przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej następuje w dniu zawarcia umowy cywilnoprawnej. Jeżeli jednak na wnioskodawcy spoczywają zobowiązania publicznoprawne na rzecz właściwych podmiotów lub cywilnoprawne w stosunku do NFOŚiGW, dofinansowania udziela się po wywiązaniu się wnioskodawcy z tych zobowiązań. Generalnie wypłata i rozliczenie środków ma miejsce po udokumentowaniu kosztów przedsięwzięcia.

WAŻNE!

Sposób wypłaty i rozliczenia środków może być uregulowany w inny sposób, określony w programie priorytetowym. Zarząd NFOŚiGW może też postanowić o wypłacie kwoty dofinansowania lub jej części w formie zaliczki pod warunkami określonymi w paragrafie 4 ust. 3 zasad udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW.

Dofinansowanie przyznane przez Narodowy Fundusz może mieć miejsce w postaci:

- oprocentowanych pożyczek,
- dotacji (dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych, dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji, dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji).

NFOŚiGW udostępnia również środki finansowe:

- bankom, przeznaczone na udzielenie kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeby geologii, a także na dopłaty do oprocentowania lub częściowe spłaty kapitału udzielanych na ten cel kredytów bankowych,
- wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii.

Pożyczki

Rodzaj pożyczki, wysokość i rodzaj oprocentowania, okres finansowania, okres karencji określają poszczególne programy priorytetowe. Generalnie pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki. Zasady poszczególnych programów priorytetowych mogą wydłużyć ten czas na okres nie dłuższy niż 25 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki.

W czasie przyznawania pożyczki może zostać udzielona karencja w spłacie rat kapitałowych, która liczona jest od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki i nie dłuższa niż 18 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

WAŻNE!

Karencji nie można zastosować do pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Część kwoty pożyczki może zostać umorzona. Aby można było dokonać tego umorzenia, przedsięwzięcie musi być wykonane w terminie, a zaplanowane efekty muszą zostać osiągnięte. Raty kapitałowe i odsetki również muszą być spłacane w terminie.

WAŻNE!

Jeżeli pożyczkobiorca korzysta z dotacji udzielonej także przez NFOŚiGW na to samo przedsięwzięcie, kwota maksymalnego dopuszczalnego umorzenia podlega zmniejszeniu o kwotę udzielonej dotacji.

Gdy warunki pożyczki (wysokość i warunki umorzenia) są określone w umowie lub odrębnych przepisach powszechnie obowiązujących, umorzenia dokonuje się zgodnie z tymi warunkami.

Do umorzenia nie kwalifikują się pożyczki:

- przeznaczone na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej,
- udzielane w ramach umowy konsorcjum,
- wypłacone beneficjentom, którym udzielono dofinansowania na to samo przedsięwzięcie ze środków Unii Europejskiej lub środków zagranicznych, niepodlegających zwrotowi, z wyłączeniem dofinansowania udzielonego ze środków Fundacji Ekofundusz,
- kwoty pożyczek, o których umorzenie beneficjent wystąpił po ich spłacie.

Kredyty bankowe

NFOŚiGW może udzielać dopłat do oprocentowania kredytów, częściowo spłacić kapitał kredytu

bankowego, na warunkach określonych w szczegółowych zasadach programu priorytetowego. Tego rodzaju dopłaty są udzielane na okres nie dłuższy niż 10 lat, licząc od daty wypłaty przez bank pierwszej transzy kredytu.

Obligacje

Dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji są udzielane na warunkach określonych w szczegółowych zasadach programu priorytetowego. NFOŚiGW może ich udzielić na okres

nie dłuższy niż 10 lat, licząc od daty emisji pierwszej serii obligacji. Szczegóły w zaktualizowanych zasadach udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW. ■

Małgorzata Nowak

Finanse

Nabór wniosków do ECO-INNOVERA

8 stycznia 2013 r. rozpoczął się nabór wniosków do drugiej edycji ERA-NET Eco-innova, dotyczącej międzynarodowych projektów badawczych w zakresie eko-innowacji. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBIR), które pełni rolę krajowego punktu kontaktowego w Polsce, przeznaczają na projekt 800 tys. euro. Wnioski można składać do 8 kwietnia 2013 r. do godz. 12:00.

Organizatorem naboru jest sieć Eco-innova, zrzeszająca 25 partnerów z 20 krajów UE oraz Turcji i Izraela, wspierająca wprowadzanie eko-innowacji w Europie przez finansowanie napędzanych przez przemysł wspólnych projektów badawczych i rozwojowych.

Wnioskodawcy i podstawowe warunki

Podczas pierwszej edycji naboru wpłynęło 19 propozycji, w większości nadesłanych przez uczelnie. W tym roku nabór finansuje 12 partnerów. Planowany okres realizacji dla projektów wyłonionych w konkursie wynosi 36 miesięcy.

Do konkursu mogą zgłaszać się konsorcja złożone z minimum 3 (w przypadku udziału ŚMP, czyli Średnich i Małych Przedsiębiorstw – 2) i maksimum 5 grup badawczych, z przynajmniej 3 (w przypadku udziału ŚMP – 2) państw uczestniczących w finansowaniu konkursu. Wnioski mogą składać zarówno jednostki naukowe, jak i przedsiębiorstwa.

Konsorcjum wyłania koordynatora projektu, który pokieruje zgłoszeniem i jest odpowiedzialny za koordynację całego projektu.

Projekty powinny jasno tłumaczyć, w jaki sposób przeprowadzone badania doprowadzi do zrównoważonych zysków dla biznesu europejskiego, najlepiej w ciągu 3-5 lat od rozpoczęcia projektu.

WAŻNE!

Nie wszystkie organizacje finansujące uczestniczą w danym zakresie tematycznym, dlatego kryteria kwalifikujące mogą się różnić dla niektórych krajów. Wnioskodawcy powinni sprawdzić w krajowym punkcie kontaktowym czy finansująca organizacja dla ich kraju potwierdziła uczestnictwo w danym temacie.

Wnioskowane projekty powinny być napędzane przez inicjatywy przedsiębiorczości. Średnie i Małe Przedsiębiorstwa mogą występować jako liderzy projektów lub ich partnerzy, a wszystkie propozycje powinny być nakierowane na badania stosowane lub udowadnianie koncepcji.

Projekty powinny również wyjaśniać dodatkowe korzyści, jakie zamierzają przynieść sieci Eco-innova. Mogą to być np. zalecenia dotyczące polityki wsparcia szerszego przyjęcia eko-innowacji np. innowacyjne rozprzestrzenianie czy wkład do standardów i norm.

Powinny też szczegółowo opisać oraz określić ilościowo wpływ projektu na środowisko i na rynek. Powinny zawierać oceny ex-ante oddziaływania innowacji na środowisko i przedstawić przekonujące miary do oceny poprawy działalności środowiskowej danej innowacji.

Zakres i tematyka

WAŻNE!

Z dofinansowania wyłączone są zgłoszenia dotyczące transportu oraz wytwarzania energii i wydajności energetycznej.

Wnioski można składać w zakresie trzech tematów (z wyjątkiem wyłączeń):

1. *System innovation* (innowacje systemowe).
2. *Sustainable processes and products* (zrównoważone procesy i produkty).
3. *Recycling; re-use of waste and water* (recykling; ponowne wykorzystanie odpadów i wody).

Poszczególne tematy

1. Innowacje systemowe.

Czynniki napędzające dla innowacji systemowych obejmują:

- główne wyzwania społeczne, np. ograniczenie zasobów a znacznie wyższe globalne poziomy konsumpcji, spowodowane wzrostem populacji i zmianami demograficznymi czy zmiany globalne, a w szczególności zmiany środo-

wiskowe (zanieczyszczenia, wpływ zmiany klimatu) dotykające np. nowych ścieżek technologicznych, innowacji społecznych, prawodawstwa, usług i modeli biznesowych,

- zbieżność przekrojowych platform technologicznych (np. NBIC – nanotechnologia, biotechnologia, technologie informatyczne i kognitywistyka),
- innowacje społeczne działające na poziomie indywidualnym lub zbiorowym.

2. Zrównoważone procesy i produkty.

W zakresie tego tematu poszukiwane są propozycje, które zmobilizują łańcuch wartości (zarówno partnerów biznesowych, jak i bazę wiedzy) do dostarczenia projektów, które mają duże oddziaływanie zarówno w zakresie możliwości rynkowych, jak i korzyści środowiskowych/społecznych.

Wśród składanych wniosków mogą się znaleźć:

- technologie, które pozwolą na znaczącą poprawę wydajności surowca, które mogą być użyte w różnych zastosowaniach przemysłowych i konsumenckich,
- modyfikacje procesów, które znacząco zmniejszą zanieczyszczenie u źródła,
- zastąpienie materiałów wysokiego oddziaływania na środowisko i/lub użycie odnawialnych źródeł w istniejących procesach i produktach przemysłowych,
- zintegrowane podejście do zarządzania odpadami.

Z drugiego tematu wyłączone są: metody „końca rury” takie, jak oczyszczanie ścieków, rekultywacja gleb i zanieczyszczonych strumieni, a także łańcuchy wartości oparte na lasach.

3. Recykling, ponowne wykorzystanie odpadów i wody.

W tym temacie poszukiwane są nowe produkty, procesy i usługi, które

umożliwią znaczące obniżenie oddziaływania odpadów i procesów recyklingu, a także nowe produkty, które będą lepiej wykorzystywały odpady i surowce wtórne.

Przykłady wnioskowanych tematów:

- metody projektowania produktu, które minimalizują lub eliminują wytwarzanie odpadów lub które ułatwiają obróbkę w końcowym cyklu życia, w celu zapewnienia wysokiej jakości surowców wtórnych,
- wsparcie badań w celu pokonania barier społecznych i rynkowych, związanych z użyciem materiałów i produktów utworzonych z surowców wtórnych,
- technologie sortowania i separacji dla złożonych mieszanin plastików, metali i odpadów,
- produkcja wysokiej wartości związków chemicznych i produktów ze strumieni odpadów organicznych,
- procesy gospodarki odpadami mniejszego oddziaływania środowiskowego i recyklingu, łącznie z dostosowaniem istniejących procesów, dotyczących odpadów w celu zapewnienia lepszej separacji i odzysku materiałów z trudnych do obróbki strumieni odpadów,
- nowe procesy recyklingu dla strumieni odpadów przemysłowych wysokiej objętości jak odpady z budowy/rozbiórki,
- ponowne wykorzystanie wody.

Z tematu 3. wyłączony jest biogaz i kompostowanie.

Nabór

Dofinansowanie będzie przyznawane przez krajowy organ finansowania, zgodnie z krajową specyfikacją dofinansowania i w ramach budżetu przyznanego dla danego kraju. Nabór będzie zarządzany przez Komitet Sterujący (SC) i Komitet Oceniający (EC) ze wsparciem Sekretariatu Naboru (JCS).

WAŻNE!

Każda z finansujących organizacji, także Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, wyznaczyła osoby, z którymi należy się kontaktować.

Wniosek wstępny

Składanie wniosków przebiega w dwóch etapach.

1. Wniosek wstępny (pre-proposal) jest składany drogą elektroniczną do 8 kwietnia 2013 r., godz. 12:00, przez koordynatora projektu. Wniosek musi być napisany po angielsku.
2. Wnioskodawcy z Polski, których projekty zostaną rekomendowane do dofinansowania, będą zobowiązani do złożenia w Centrum krajowych wniosków o dofinansowanie w języku polskim, zgodnie z terminem oraz wzorem dokumentów, które zostaną opublikowane na stronie internetowej NCBIR.

Dla polskich projektów obowiązują koszty pośrednie, których maksymalny poziom nie powinien przekroczyć:

- ✓ 20% w przypadku uczelni państwowych,
- ✓ 15% w przypadku uczelni prywatnych,
- ✓ 20% w przypadku instytutów naukowych PAN,
- ✓ 15% w przypadku instytutów badawczych,
- ✓ 8% w przypadku przedsiębiorstw.

Dla przedsiębiorców udzielone dofinansowanie stanowi pomoc publiczną.

Wniosek wstępny to krótki dokument, który odnosi się do konsorcjum; roli i wiedzy specjalistycznej każdego z partnerów; opisu projektu, łącznie z celami; obecnego stanu wiedzy i postępu poza obecny stan wiedzy; oryginalności i/lub innowacji proponowanego postępowania; krótkiego planu pracy; oczekiwanego rynku; oddziaływania środowisko-

wego i społecznego oraz kalkulacji kosztów.

WAŻNE!

Do wniosku powinna być dołączona strona zawierająca podpisy i pieczęcie partnerów oraz potwierdzenie, że każdy z partnerów projektu skontaktował się z odpowiedzialnym krajowym punktem kontaktowym.

Wnioski wstępne ocenia się zgodnie z następującymi kryteriami:

- kryteria formalnej akceptowalności i kwalifikowalności określone w tekście naboru,
- narodowe/regionalne kryteria zawarte w narodowych lub regionalnych arkuszach specyfikacji, które dotyczą wyłącznie wnioskodawców z tych krajów czy regionów.

Informacje o zakwalifikowaniu się do kolejnego etapu zostaną przesłane koordynatorom do końca maja 2013 r.

Wniosek kompletny

Wnioskodawcy, których propozycje zakwalifikują się do dalszej oceny, zostaną poproszeni o nadesłanie kompletnego wniosku. Koordynatorzy projektu muszą dostać wnioski pocztą elektroniczną do 15 lipca 2013 r. do godziny 12:00.

We wniosku kompletnym, oprócz informacji o konsorcjum, roli poszczególnych partnerów, szczegóło-

wego opisu projektu, powinien znaleźć się program prac, obejmujący każdy pakiet prac oraz uzupełniający wykres Gantta, koszt i ilość zaangażowanych osób w rozliczeniu miesięcznym na każdego partnera, rezultaty i eksploatacja. Kompletny wniosek powinien dać przegląd całego projektu i zapewnić dogłębne jego wyjaśnienie.

WAŻNE!

Do wniosku powinna być dołączona strona zawierająca podpisy i pieczęcie partnerów oraz potwierdzenie, że każdy z partnerów projektu skontaktował się z odpowiedzialnym krajowym punktem kontaktowym.

Dobór wniosków

Podstawowe kryteria akceptowalności wniosków:

- propozycje muszą być złożone w terminie poprzez Electronic Submission System (ESS),
- informacje przesyłane systemem ESS muszą być napisane po angielsku i nie przekraczać maksymalnej liczby stron określonej przez system,
- propozycje muszą zawierać wymagane dane finansowe, łącznie z budżetem,
- propozycje muszą być zgodne z ogólnymi wymaganiami naboru i wymaganiami określonymi dla danego tematu,
- muszą zawierać jako aneks potwierdzenie, że każdy partner skon-

taktował się z odpowiedzialnym krajowym/regionalnym punktem kontaktowym,

- partnerstwo powinno spełniać następujące wymagania: musi składać się z partnerów pochodzących z co najmniej 3 różnych finansujących krajów (lub 2 różnych, jeśli ŚMP jest włączone); budżet jednego z partnerów nie powinien przekroczyć 70% całkowitego budżetu.

Propozycje będą oceniane zgodnie z 6 kryteriami:

- doskonałość naukowa/techniczna (najwyższa ocena),
- wpływ projektu na środowisko (najwyższa ocena),
- wpływ projektu na rynek (najwyższa ocena),
- realizacja projektu i zarządzanie,
- oddziaływanie społeczne,
- ponadnarodowa wartość dodana.

Kwestie formalne

Dofinansowanie poprzedzi podpisanie umowy konsorcjum między partnerami wybranego projektu, która określi odpowiedzialność partnerów, proces wewnętrznych decyzji dotyczących projektu, zarządzanie jakąkolwiek zmianą partnerów, w zgodzie z krajowymi/regionalnymi regulacjami i kwestie praw własności intelektualnej.

Jak informuje „Guidelines for Applicants”, umowy finansowania będą zawierane bezpośrednio między partnerami projektu i ich krajowymi/regionalnymi agencjami finansującymi, a postępek każdego indywidualnego

Akademia Dashofera – wiedza i umiejętności, których potrzebujesz!

Zapewniamy:

- Seminaria otwarte i zamknięte
- **Wysoki poziom merytoryczny zajęć**
- Warsztaty i **możliwość dyskusji z wykładowcą**
 - Komfort zadawania pytań
 - Niewielkie grupy uczestników

Seminaria między innymi z zakresu: budownictwa, budżetówki, ochrony środowiska, przemysłu, szkolnictwa, transportu i logistyki.

Więcej informacji znajdą Państwo na stronie: www.akademiashofera.pl

kontraktu będzie monitorowany przez odpowiednie krajowe lub regionalne agencje.

Dodatkowo koordynator projektu będzie odpowiedzialny za przesyłanie raportów do Eco-innova JCS w imieniu wszystkich partnerów.

Pierwszy raport powinien wpłynąć po 6 miesiącach, kolejny w połowie realizacji projektu, a ostatni na końcu, jako raport końcowy.

Szczegóły na stronach NCBIR, www.eco-innova.eu oraz w dokumentach: „Boosting Eco-Innovation

through cooperation in research, 2nd Call for transnational proposals for Eco-Innovation 2013 from January, 8th to July, 15th”; „2nd Eco-Innova Transnational Call for Proposals, Guidelines For Applicants”.

Małgorzata Nowak

Finanse

Dotacje na niskoemisyjny transport miejski

Kolejnym Programem Priorytetowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Systemu zielonych inwestycji (GIS) jest program „GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski”. O dotacje z funduszy programu mogą ubiegać się gminy miejskie, spółki komunalne oraz inne podmioty świadczące usługi w zakresie lokalnego transportu miejskiego.

Celem Programu Priorytetowego GAZELA jest ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla przez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia energii i paliw w transporcie miejskim. Na realizację Programu Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczył 80 mln zł. Program będzie wdrażany w latach 2013-2015.

Intensywność dofinansowania

Dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski” jest udzielane **w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych pojedynczego przedsięwzięcia.**

Beneficjenci dotacji

Beneficjentami dotacji z Programu Priorytetowego GAZELA mogą być:

- gminy miejskie,
- spółki komunalne, które działają w celu wykonania zadań gmin miejskich związanych z lokalnym transportem zbiorowym,

- inne podmioty świadczące usługi w zakresie lokalnego transportu miejskiego na podstawie umowy zawartej z gminą miejską.

Rodzaje projektów, które mogą liczyć na dofinansowanie

Dofinansowanie z Programu GAZELA może zostać udzielone na realizację przedsięwzięć zmierzających do obniżenia zużycia energii i paliw w komunikacji miejskiej.

Program obejmuje następujące działania:

- 1. Dotyczące taboru**, polegające na:
 - zakupie nowych autobusów hybrydowych zasilanych gazem CNG,
 - szkoleniu kierowców pojazdów transportu miejskiego z obsługi niskoemisyjnego taboru (udział działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia).
- 2. Dotyczące infrastruktury i zarządzania**, polegające na:
 - modernizacji lub budowie stacji obsługi tankowania pojazdów transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów hybrydowych zasilanych gazem CNG,
 - modernizacji lub budowie tras rowerowych (udział działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia),
 - modernizacji lub budowie bus-pasów (udział działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia),
 - modernizacji lub budowie parkingów „Parkuj i Jedź” (udział

działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia),

- wdrażaniu systemów zarządzania transportem miejskim (udział działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia),
- wdrożeniu systemu roweru miejskiego (udział działań nie może być większy niż 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia).

Warunkiem uzyskania dofinansowania jest łączna realizacja w ramach przedsięwzięcia działań Programu Priorytetowego w następujący sposób:

- działania dotyczące taboru są obligatoryjne,
- działania związane z infrastrukturą i zarządzaniem mogą (ale nie muszą) zostać zrealizowane z działaniami dotyczącymi taboru.

Wszystkie projekty, które ubiegają o dotację muszą zostać zrealizowane na obszarze gmin miejskich (bez limitu liczby mieszkańców).

Minimalny koszt całkowity przedsięwzięcia nie może być mniejszy niż 8 mln zł.

Koszty kwalifikowane projektu

Koszty poniesione na realizację projektów Programu Priorytetowego GAZELA zostaną uznane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska za kwalifikowane, tylko jeżeli będą poniesione w terminie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2015 r.

WAŻNE!

Podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym w Programie, jeżeli beneficjent ma możliwość żądania zwrotu lub odliczenia tego podatku (w tym przypadku nie stanowi on także składnika kosztu całkowitego przedsięwzięcia).

Koszty kwalifikowane powinny mieścić się w następujących kategoriach:

- prace przygotowawcze (w tym koncepcje techniczne, studium wykonalności, raport o oddziaływaniu na środowisko),
- projekty koncepcyjne, budowlane, wykonawcze i organizacyjne,
- koszt nabycia lub koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym pojazdów, maszyn i urządzeń oraz narzędzi, przyrządów i aparatury,
- koszt montażu i uruchomienia środków trwałych,
- koszt nabycia materiałów lub robót budowlanych,
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie: patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania,
- koszt nadzoru,
- koszt szkoleń.

Terminy i sposób składania wniosków

Wnioski o dofinansowanie w Programie „GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski” będą składane **dwuetapowo w trybie konkursowym**, jako **wnioski wstępne i wnioski o dofinansowanie**.

Każdy wnioskodawca składa w kancelarii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jeden egzemplarz papierowej wersji **wniosku wstępnego** (dokumenty wskazane w ogłoszeniu o konkursie) w okresie 30 dni kalendarzowych od daty rozpoczęcia konkursu dotacyjnego.

WAŻNE!

Wniosek o dofinansowanie należy złożyć w nieprzekraczalnym terminie do 120 dni kalendarzowych od otrzymania informacji o pozytywnej ocenie wniosku wstępnego.

Podobnie potencjalni beneficjenci dotacji powinni złożyć w kancelarii Narodowego Funduszu jeden egzemplarz papierowej wersji **wniosku o dofinansowanie** wraz z obowiązującymi załącznikami (wyszczególnione w ogłoszeniu o konkursie dotacyjnym) oraz wersją elektroniczną dokumentacji aplikacyjnej zapisaną na nośniku CD.

Szczegółowe procedury postępowania w konkursie dotacyjnym określa **regulamin konkursu**.

Ogłoszenia o konkursie oraz wzory obowiązujących formularzy, wraz z regulaminem konkursu, znajdują się na stronie internetowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakładce „Nabór wniosków”.

Należy pamiętać, że każdy wnioskodawca może złożyć w jednym konkursie tylko jeden wniosek o dofinansowanie.

Dotacji nie będą mogły otrzymać projekty, które uzyskały dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach innych programów grantowych.

Procedura oceny wniosków o dofinansowanie

Ocena projektów ubiegających się o dofinansowanie z Programu Priorytetowego GAZELA przebiega trój etapowo. W pierwszej kolejności oceniany jest **wniosek wstępny** w oparciu o formalne kryteria dostępu. Następnie na drugim etapie ocenie podlega właściwy **wniosek**

o dofinansowanie. W tym wypadku stosowane są **kryteria dostępu formalne i merytoryczne**. Na ostatnim, trzecim, etapie oceny stosowane jest **kryterium selekcji wniosków**.

Kryteria dostępu dla wniosku wstępnego opisano poniżej:

Kryteria formalne:

- Wniosek został złożony w terminie.
- Wniosek został złożony na obowiązującym formularzu, wypełniony w języku polskim i zawiera wszystkie wymagane informacje.
- Wniosek jest kompletny, jeśli chodzi o zakres dokumentacji, jest prawidłowo podpisany i posiada wypełnione wszystkie rubryki.
- Rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z założeniami Programu GAZELA,
- Wnioskodawca mieści się w kategorii podmiotów uprawnionych do otrzymania dotacji.
- Rodzaj i wysokość planowanego dofinansowania są zgodne ze szczegółowymi zasadami udzielania pomocy finansowej w ramach Programu Priorytetowego.
- Wnioskowane dofinansowanie jest zgodne z zasadami pomocy publicznej (jeśli dotyczy).

Ocena wniosków wstępnych dokonywana jest wyłącznie na zasadzie spełnienia lub niespełnienia przez wniosek kryteriów oceny. Z dalszego postępowania wykluczony zostaje każdy wniosek, który nie spełni przynajmniej jednego z kryteriów formalnych.

Kryteria dostępu dla wniosku o dofinansowanie**1. Kryteria formalne:**

- Wniosek jest złożony w terminie.
- Wniosek został złożony na obowiązującym formularzu i zawiera wszystkie wymagane informacje.
- Wniosek jest kompletny, prawidłowo podpisany, posiada wymagane załączniki do oceny techniczno-ekologicznej i finansowej.

- Wniosek zawiera poprawne wyliczenia arytmetyczne.
- Rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z założeniami Programu Priorytetowego.
- Wnioskodawca mieści się w kategorii uprawnionych beneficjentów.
- Rodzaj i wysokość planowanego dofinansowania są zgodne ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania obowiązującymi w Programie GAZELA.
- Wnioskowane dofinansowanie jest zgodne z zasadami pomocy publicznej (jeśli dotyczy).

2 Kryteria merytoryczne:

- Harmonogram przedsięwzięcia, który gwarantuje jego realizację w zakładanym terminie.
- Wykonalność techniczna projektu.
- Wniosek zawiera analizę pra-

widłowo przedstawionych opcji realizacji przedsięwzięcia.

- Nakłady inwestycyjne i eksploatacyjne w okresie analizy są określone prawidłowo.
- Wnioskodawca jest przygotowany organizacyjnie do realizacji przedsięwzięcia.
- Efekt ekologiczny (w tym wiarygodność założeń i danych, efekt ekologiczny możliwy do osiągnięcia i możliwy do utrzymania w ciągu 5 lat po zakończeniu przedsięwzięcia).
- Struktura finansowa (w tym: wiarygodny montaż finansowy, wykonalność oraz trwałość finansowa przedsięwzięcia, rodzaj i wysokość zabezpieczeń) akceptowalna dla Narodowego Funduszu.

Kryterium selekcji wniosków stanowi efektywność kosztowa (DGC

– dynamiczny koszt jednostkowy), która pokazuje, jaki jest techniczny koszt uzyskania jednostki efektu ekologicznego. Koszt ten jest wyrażony w złotych w stosunku do każdej jednostki, przy zachowaniu zasady, że im niższa jest wartość wskaźnika, tym przedsięwzięcie jest bardziej efektywne.

Po zakończeniu oceny wszystkich wniosków w oparciu o kryteria selekcji tworzony jest projekt listy rankingowej przedsięwzięć zakwalifikowanych do dofinansowania. Wynik oceny według kryteriów selekcji decyduje o miejscu przedsięwzięcia na liście rankingowej.

Procedura oceny kończy się podpisaniem umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia. ■

Robert Barański

Finanse

SOWA – dotacje na energooszczędne oświetlenie uliczne

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił pierwszy nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć z Programu priorytetowego „System zielonych inwestycji – SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne”. Program będzie wdrażany w latach 2013-2015. W ramach Programu samorządy będą miały szansę uzyskać pomoc finansową w formie dotacji i pożyczek. Wnioski można składać w dniach od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2013 roku do godz. 15:30.

Celem programu SOWA jest ograniczenie emisji dwutlenku węgla przez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność energetyczną systemów oświetlenia ulicznego.

Na dotacje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska przeznaczył środki finansowe w łącznej wysokości 160 mln zł. Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie

przedsięwzięć w formie pożyczki wynosi 196 mln zł.

Formy i warunki dofinansowania

Dofinansowanie w konkursie „Energooszczędne oświetlenie uliczne” będzie udzielane w formie **dotacji** dla pojedynczego projektu w wysokości do 45% jego kosztów kwalifikowanych.

W celu uzyskania dodatkowych środków finansowych na realizację przedsięwzięcia samorządy mogą ubiegać się również o **pożyczki** ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 55% kosztów kwalifikowanych planowanego projektu.

Dotacji nie będzie mógł otrzymać projekt, który zostanie zakończony przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Warunkiem udzielenia dofinansowania jest realizacja przedsięwzięcia zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym:

- sporządzonym w sposób umożliwiający wydatkowanie 100% dotacji,
- przewidującym zakończenie realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2015 r.

WAŻNE!

Warunkiem wypłaty środków finansowych będzie również przedstawienie grantodawcy umowy zawartej z wykonawcą, zawierającej klauzulę o minimum 5-letnim okresie gwarancji na wykonane oświetlenie.

Projekty, które zostaną wyłonione do dofinansowania w konkursie dotacyjnym powinny **uzyskać efekt ekologiczny**, polegający na ograniczeniu emisji dwutlenku węgla w wy-

niku oszczędności energii na poziomie 50 000 Mg CO₂/rok.

Ponadto projekty ubiegające się o pomoc finansową powinny spełniać poniższe warunki:

- minimalne ograniczenie emisji CO₂ o 40% w wyniku realizacji przedsięwzięcia,
- minimalne ograniczenie emisji CO₂ o 250 Mg/rok w wyniku realizacji przedsięwzięcia,
- maksymalna kwota wnioskowanej dotacji to 15 mln zł,
- maksymalna kwota pożyczki 18,3 mln zł.

Uprawnieni beneficjenci

W konkursach dotacyjnych Programu priorytetowego SOWA mogą brać udział jednostki samorządu terytorialnego, posiadające tytuł do dysponowania infrastrukturą oświetlenia ulicznego w zakresie realizowanego projektu.

Każdy wnioskodawca może złożyć w jednym konkursie tylko jeden wniosek o dofinansowanie w formie dotacji i jeden wniosek o udzielenie pożyczki. Obydwa wnioski muszą dotyczyć tego samego przedsięwzięcia.

Rodzaje przedsięwzięć

Dofinansowanie w Programie „Energoszczędne oświetlenie uliczne” mogą uzyskać projekty inwestycyjne polegające na:

- **modernizacji oświetlenia ulicznego** (m.in. wymiana źródeł światła, opraw, zapłonników, kabli zasilających, słupów, montaż nowych punktów świetlnych w ramach modernizowanych ciągów oświetleniowych, jeżeli jest to niezbędne do spełnienia normy PN EN 13201),
- **montażu urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem,**
- **montażu sterowalnych układów redukcji mocy oraz stabilizacji napięcia zasilającego.**

Koszty kwalifikowane

Okres kwalifikowalności wydatków w Programie SOWA trwa od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2015 r. Oznacza to, że jedynie poniesione w tym okresie koszty projektu mogą zostać zrefundowane z otrzymanej dotacji.

Podatek VAT nie stanowi kosztu kwalifikowanego, jeżeli beneficjent ma możliwość żądania zwrotu lub odliczenia tego podatku.

Koszty kwalifikowane na realizację przedsięwzięcia mogą być ponoszone w następujących kategoriach:

- **prace przygotowawcze** (w tym koncepcje techniczne, audyty, raport o oddziaływaniu na środowisko, projekty budowlane i wykonawcze), pod warunkiem, że zostały wykazane we wniosku o dofinansowanie,
- koszt **nabycia** lub koszt **wytworzenia** nowych środków trwałych,
- koszt **montażu i uruchomienia** środków trwałych,
- koszt **nabycia materiałów** lub **robót budowlanych**, pod warunkiem, że pozostają w bezpośrednim związku z celami przedsięwzięcia objętego wsparciem,
- **nabycie wartości niematerialnych i prawnych**, dotyczących zarządzania oświetleniem, np. oprogramowanie komputerowe, licencje,
- koszty **utyliczacji zdemontowanych elementów** oświetlenia (np. rtęciowych źródeł światła),
- koszt **nadzoru**.

Kryteria oceny i procedura wyboru projektów

Ocena dokumentacji aplikacyjnej w konkursie dotacyjnym SOWA będzie odbywała się w oparciu o trzy rodzaje kryteriów: kryteria formalne dostępu, kryteria merytoryczne dostępu oraz kryterium selekcji.

Kryteria formalne dostępu stosowane w Programie „Energoszczędne oświetlenie uliczne” to:

- Wniosek jest złożony w terminie.
- Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i wypełniony w języku polskim.
- Wniosek jest kompletny, prawidłowo podpisany, posiada wymagane załączniki (w tym audyt oświetlenia) do oceny techniczno-ekologicznej i finansowej.
- Wniosek zawiera poprawne wyliczenia arytmetyczne.
- Rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z wymaganiami Programu.
- Wnioskodawca jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach Programu priorytetowego.
- Koszty są zgodne z katalogiem kosztów kwalifikowanych Programu SOWA.
- Rodzaj i wysokość planowanego dofinansowania są zgodne ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania z Programu.

Kryteria merytoryczne dostępu są następujące:

- Zastosowano nowe urządzenia.
- Wybrany wariant realizacji zakłada działania wynikające z audytu oświetlenia (z podanym uzasadnieniem dla przyjętego rozwiązania).
- Wykonalność techniczna (m.in. poprawny dobór technologii, zapewniający trwałość rzeczową inwestycji oraz realistyczny harmonogram wdrażania).
- Efekt ekologiczny (w tym wiarygodność założeń i danych, efekt ekologiczny możliwy do osiągnięcia i możliwy do utrzymania w ciągu 5 lat po zakończeniu przedsięwzięcia).
- Analiza kosztów (m.in. nakłady inwestycyjne i koszty eksploatacyjne oszacowane w oparciu o wiarygodne dane i racjonalne założenia).
- Struktura instytucjonalna i aspekty prawne (w tym przejrzysta struktura własnościowa i forma prawna, czytelne relacje kontraktowe, złożony Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę lub posiadanie pozwolenia na budowę, dotyczących wszystkich elementów inwestycji (o ile są wymagane)).
- Struktura finansowa (m.in. wiarygodny montaż finansowy, wyko-

nalność oraz trwałość finansowa przedsięwzięcia).

Kryterium selekcji w Programie priorytetowym „Energooszczędne oświetlenie uliczne” stanowi efektywność kosztowa – wskaźnik DGC (dynamicznego kosztu jednostkowego). Szczegółowa metodyka obliczania wskaźnika DGC określona jest w załączniku do Programu.

Ocena formalnych kryteriów dostępu przeprowadzana będzie w terminie 15 dni roboczych od daty zakończenia naboru wniosków, natomiast **ocena merytoryczna** w terminie 20 dni roboczych od daty zakończenia oceny formalnej. Do oceny zgodnie z **kryterium selekcji** dopuszczone zostaną jedynie wnioski spełniające wszystkie formalne i merytoryczne kryteria dostępu. Ocena taka przeprowadzana jest w terminie 10 dni roboczych od daty zakończenia oceny wszystkich wniosków.

Wniosek zostaje odrzucony z konkursu dotacyjnego, jeżeli:

- nie spełnia któregokolwiek formalnego lub merytorycznego kryterium dostępu,
- uzupełnienie lub poprawa wniosku nie są możliwe,
- termin wyznaczony na uzupełnienie lub poprawę wniosku nie zostanie dotrzymany,
- wskazane błędy nie zostaną usunięte.

Każdy wnioskodawca ma prawo do złożenia w formie pisemnej **odwołania od odrzucenia wniosku** w terminie do 5 dni roboczych od daty otrzymania informacji o odrzuceniu.

Po zakończeniu wszystkich etapów oceny utworzony zostanie **projekt listy rankingowej** przedsięwzięć zakwalifikowanych do dofinansowania. Zatwierdzenie przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej projektu listy rankingowej nastąpi w terminie 7 dni roboczych.

Beneficjenci, których projekty zostaną umieszczone na liście rankingowej, otrzymają pisemną informację wraz z wezwaniem do podjęcia **negocjacji** w celu ustalenia szczegółowych warunków dofinansowania.

Zaktualizowana po negocjacjach lista rankingowa przekazywana jest Ministrowi Środowiska w celu jej ostatecznego zatwierdzenia do dofinansowania. Następnie Narodowy Fundusz podpisze z wnioskodawcami **umowy o dofinansowanie projektów**.

Konkursy dotacyjne i przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej

Ogłoszenia o naborze wniosków są zamieszczane na stronie internetowej Narodowego Funduszu Ochrony Śro-

dowiska i Gospodarki Wodnej www.nfosigw.gov.pl

Beneficjenci powinni przygotować wnioski o dofinansowanie na **obowiązujących formularzach i zgodnie z instrukcjami** zamieszczonymi na stronie internetowej Narodowego Funduszu. Formularze oraz załączniki dokumentacji aplikacyjnej należy **wypełnić w języku polskim**.

Należy również pamiętać o dołączeniu wszystkich **wymaganych załączników** (są to m.in. dokumenty określające status prawny wnioskodawcy, mapa pogładowa lokalizacji przedsięwzięcia, harmonogram rzeczowo-finansowy całego przedsięwzięcia, dokumenty techniczne, audyt oświetlenia).

Pełną dokumentację aplikacyjną należy złożyć w kancelarii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (jeden egzemplarz papierowej wersji wniosku o dofinansowanie, wraz z dokumentami stanowiącymi załączniki do wniosku oraz wersja elektroniczna na nośniku CD).

Wnioski złożone po terminie określonym w ogłoszeniu o naborze nie podlegają ocenie i zostaną odrzucone. ■

Robert Barański

Finanse

Rusza I konkurs w ramach Programu Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych

Od 1 marca można składać wnioski o dofinansowanie w I konkursie ramach Programu Gekon. O dofinansowanie mogą ubiegać się projekty obejmujące realizację badań naukowych, prac rozwojowych oraz wdrożenie innowacyjnych technologii proekologicznych w kilku wybranych obszarach tematycznych.

Program Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych jest wspólną inicjatywą Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Prace nad nowym instrumentem wsparcia rozpoczęły się we wrześniu 2011 roku od podpisania Porozumienia między NFOŚiGW a NCBR w spr-

wie podjęcia wspólnych działań, mających na celu rozwój polskich technologii proekologicznych poprzez współfinansowanie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych.

Cel programu

Program ma na celu dofinansowanie projektów obejmujących rea-

lizację badań naukowych, prac rozwojowych oraz wdrożenie innowacyjnych technologii proekologicznych w obszarach:

- 1) Środowiskowe aspekty pozyskiwania gazu niekonwencjonalnego.
- 2) Efektywność energetyczna i magazynowanie energii.
- 3) Ochrona i racjonalizacja wykorzystania wód.
- 4) Pozyskiwanie energii z czystych źródeł.
- 5) Nowatorskie metody otrzymywania paliw, energii i materiałów z odpadów oraz recyklingu odpadów.

Dofinansowanie

Budżet przeznaczony na dofinansowanie projektów wyłonionych w I konkursie Programu Gekon wynosi 280 mln zł, w tym:

- na fazę badawczo-rozwojową – 120 mln zł;
- na fazę wdrożeniową – 160 mln zł (ta część alokacji przeznaczona jest dla wszystkich konkursów ogłaszanych w ramach Programu Gekon).

Dofinansowanie będzie miało formę dotacji.

Termin i miejsce składania wniosków

Nabór wniosków wstępnych będzie prowadzony od 1 marca 2013 r. do 14 marca 2013 r. wyłącznie w systemie elektronicznym OSF: <https://osf.opi.org.pl>.

Informacje dotyczące Programu oraz dokumentacja konkursowa, zgodnie z którą należy przygotować wnioski, dostępne są na stronach internetowych: www.ncbr.gov.pl, www.nfosigw.gov.pl, www.program-gekon.pl

Redakcja

Finanse

Planowane nabory wniosków na 2013 rok

NFOŚiGW opublikował na swojej stronie planowane nabory na 2013 rok w ramach programów priorytetowych obowiązujących w NFOŚiGW.

Harmonogram przygotowany na podstawie stanu na dzień 31 stycznia 2013 r. przedstawiono w tabeli 1.

Dodatkowo w ramach **Programu Operacyjnego Infrastruktury i Środowiska** przewidziane są dwa konkursy:

1. Priorytet II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów. Termin – I kwartał 2013 (harmonogram naborów określa Ministerstwo Środowiska)
2. Priorytet IX 9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Dzia-

łanie 9.3. Konkurs: Plany gospodarki niskoemisyjnej w gminach. Planowane daty:

- ogłoszenie naboru – 2013-07-08
- początek naboru – 2013-08-01
- koniec naboru – 2013-09-30

Planowane konkursy w ramach **Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)** to:

1. PL02 Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów (nabór główny) – I/OP/0.1/2013/EOG. Planowane daty:
 - ogłoszenie naboru – 2013-03-04
 - początek naboru – 2013-03-18
 - koniec naboru – 2013-05-20
2. PL02 Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów (fundusz małych grantów) – II/OP/0.1/2013/EOG. Planowane daty:
 - ogłoszenie naboru – 2013-03-04
 - początek naboru – 2013-03-18

- koniec naboru – 2013-05-20
3. PL03 Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych I/MN/0.1/2013/EOG. Planowane daty:

- ogłoszenie naboru – 2013-02-18
- początek naboru – 2013-02-25
- koniec naboru – 2013-04-26

4. PL04 Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii I/OA/0.1/2013/EOG. Planowane daty:

- ogłoszenie naboru – 2013-04-08
- początek naboru – 2013-04-15
- koniec naboru – 2013-06-21

Podane terminy są orientacyjne. Ostateczny termin zostanie podany zgodnie z decyzją Ministerstwa Środowiska.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej NFOŚiGW www.nfosigw.gov.pl.

Redakcja

Tabela 1. Harmonogram naboru wniosków ze środków krajowych

Nazwa i numer programu	Planowane daty			Oznaczenie naboru
	ogłoszenie naboru	początek naboru	koniec naboru	
3.2 Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	2013-06-03	2013-07-01	2013-07-31	I/OZ/3.2/2013
	2013-09-02	2013-10-01	2013-10-31	II/OZ/3.2/2013
5.3 System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) – Część 5 – Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych Uwaga: Konkurs dotyczy części A programu	2013-02-19	2013-03-18	2013-04-19	II/OA/5.3/2013/GIS cz. 5

5.3 System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) – Część 1 – Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	2013-02-28	2013-04-15	2013-05-15	VI/OA/5.3/2013/ GIS cz. 1
5.3 System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) – Część 4 – Budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej	2013-08-01	2013-11-04	2013-11-15	III/OA/5.3/2014/ GIS cz.4
5.4 Efektywne wykorzystanie energii – Część 1 – Dofinansowanie audytów energetycznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach	2013-01-29 2013-03-15 2013-05-17 2013-08-16 2013-10-18	2013-02-11 2013-04-01 2013-06-03 2013-09-02 2013-11-04	2013-02-28 2013-04-30 2013-06-28 2013-09-30 2013-11-29	I/OA/5.4/2013/ cz.1 II/OA/5.4/2013/ cz.1 III/OA/5.4/2013/ cz.1 IV/OA/5.4/2013/ cz.1 V/OA/5.4/2013/ cz.1
5.4 Efektywne wykorzystanie energii – Część 2 – Dofinansowanie zadań inwestycyjnych prowadzących do oszczędności energii lub wzrostu efektywności energetycznej przedsiębiorstw. Uwaga! Ostatni konkurs będzie możliwy pod warunkiem dostępnych środków alokacji.	2013-01-29 2013-05-17 2013-08-16	2013-02-11 2013-06-03 2013-09-02	2013-02-28 2013-06-28 2013-09-30	I/OA/5.4/2013/ cz.2 II/OA/5.4/2013/ cz.2 III/OA/5.4/2013/ cz.2
5.4 Efektywne wykorzystanie energii – Część 4 – LEMUR Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej	01.03.2013	02.04.2013	nabór ciągły	I/OA/5.4/2013/ cz. 4 – LEMUR
5.8 KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	2013-02-11	2013-02-11	2013-08-12	I/OA/5.8/2013/ KAWKA
6.1 Ochrona przyrody i krajobrazu	2013-06-10 Nabór ciągły	2013-09-01	2013-09-30	I/OP/6.1/2013
6.3 Ochrona obszarów cennych przyrodniczo. Część 3) Wsparcie działań Białowieskiego Parku Narodowego ze środków przekazanych przez EkoFundusz	Nabór ciągły			
6.3 Ochrona obszarów cennych przyrodniczo. Część 5) Dla parków narodowych w zakresie finansowania pożyczkowego	Nabór ciągły			
7.7 Edukacja Ekologiczna	2013-03-04 2013-09-02	2013-03-25 2013-09-23	2013-04-22 2013-10-14	I/EE/7/2013 II/EE/7/2014
9.1 Współfinansowanie LIFE+ Uwaga! Nabór uzależniony od terminów wskazanych przez Komisję Europejską. Ostateczne terminy będą znane po ogłoszeniu naboru przez KE (14 lutego 2013 r.).	2013-02-14	2013-02-14	2013-05-07	nabór ciągły
9.9 GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych	2013-08-30	2013-10-01	2013-10-14	II/UR/9.9/2013/ GEKON

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Bieżanowska 7, 02-655 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 00, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Anna Podgórska, podgorska@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: SK STUDIO

Prenumerata: kwartalna 75 zł + 23% VAT, roczna 267 zł (11% taniej) + 23% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek: Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2013 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub w fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.